

Poljedelska razstava v Gorišnici

Naši poljedelci se iz leta v leto pritožujejo nad slabim pridelkom te ali druge poljedelske kulture, pri tem pa popolnoma pravilno zatrjujejo in se upravičeno boje, da bo časa še slabše. Pri tem seveda kritizirajo ljudsko oblast, k telega dejstva ne upošteva pri odmeri drugačnega boja, da bo časa še slabše. Pri tem seveda kritizirajo ljudsko oblast, k telega dejstva ne upošteva pri odmeri drugačnega boja, da bo časa še slabše. Pri tem seveda kritizirajo ljudsko oblast, k telega dejstva ne upošteva pri odmeri drugačnega boja, da bo časa še slabše.

delku bodo tmel; obiskovalci priložnost spoznat vse pri nas gojene vrste žit, njih podoben opis, gnojila, ki jim najbolj prija, pospešujejo rast in večajo hektarski donos, način obdelave zemlje, čas setve, škodljivce, vskladiščenje, semensko službo itd. Enako bo pri vseh oddelkih, razen seveda pri literaturi in strojih, ki pa bosta po svoje zanimiva in poučna. Razstavo pripravljajo poseben sedemčlanski odbor, ki ga vodi naš priznani poljedelec tov Ivan Geč iz Gorišnice. Da bo razstava tudi lična in na dovoljni višini, nam bo poskrbel tov. Zdravko Vernik, študent scenografije in slikarstva iz Moškanjcev.

Ker bomo, razstavili vse, kar smo najboljšega pridelali v letošnjem letu, pozivamo vse poljedelce (KG, KZ in privatnike) spodnjega ptujskega polja (velike občine Borl, Ormož, Središče in Gorišnica), da se prijavijo kot pridelovalci; oziroma raz-

RAZPIS Okrajna zadr. zveza razpisuje

po sklepe seje upravnega odbora z dne 8. avgusta 1955 ter po določilih 7. in 29. čl. Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. l. FLRJ št. 32-55) naslednje štipendije za kmetijske stroje:

1. Agronomska fakulteta 3 štipendije;
2. Srednja kmetijska šola 6 štipendij;
3. Enoletna kmetijska šola v Turmishu 8 štipendij.

OZZ v Ptuj namerava proslaviti štipendirati do konca šolanja na osnovi sklenjene pogodbe o višini in pogojih štipendiranja.

Prošnje je nasloviti na Upravo OZZ v Ptuj, Trstenjakova 13, z navedbo osnovnih podatkov in opisom družinskih razmer in materialnega stanja prosilca. Po možnosti je priložiti tudi zadnje šolsko izpričevalo v prepišu.

Prošnje po gornjem razpisu je potrebno vložiti do 10. septembra 1955.

Ptuj, 30. avgusta 1955.

Komisija za štipendije pri OZZ Ptuj

Iz Dravinjskega vrha

V soboto, 27. avgusta t. l. zvečer, je bila na Dravinjskem vrhu dolgo pričakovana in nadvse željena slovesnost, ki so jo leta po osvoboditvi doživljale mnoge vasi in naselja našega okraja. V 11 vinogradniških hišah je zagorela električna luč. V dvorani kmetijskega gospodarstva Dravinjski vrh se je zbralo lepo število ljudi domačinov in povabljenih gostov. Takih slovesnosti se ljudje vedno radi udeležijo. Povabil so tudi predsednika OLO tov. Jožeta Tramske, ki se je njegovemu vabilu odzval ter jim je spregovoril nekaj besedi o naporih našega ljudstva za to, da bi vsaka vas, vsako še tako oddaljeno naselje našega okraja svetilo z elektriko da bi si pomagalo z električno energijo, da bi bilo povezano s svetom preko radia itd. Ljudje so mu radi pritrtili, ko je želel, da bi bile kmalu vse naše Halozne elektrificirane, ko bodo ljudje povsod s pomočjo elektromotorjev mieli dan in noč sadje, kot ga meljejo na Dravinjskem vrhu, enako pa tudi

grozdje, in ko vinogradniki ne bodo več toliko fizično trpeli pri pospravljanju pridelka zlasti sadja in grozdja. Po slovesnosti so se udeleženci malo povsesili ob pristni haloški godbi in kapljici.

Iz Desternika

Dne 27. avgusta t. l. so v KZ Desternik prodajali sol. To bi ne bilo nič posebnega. To prodajanje pa ni bilo takšno, da ne bi zaslužilo, da ga javno obravnava. Sol so namreč prodajali na vreče, torej za razmere navadnega kmetovalca iz naših krajev »na veliko«, vendar samo izbrancem. Tako sta si nabavili uslužbenki zadruge Simončič Marije in Kramberger Angela kar po dve vreči, očitno v strahu, »da solj več ne bo«, ali pa, da se bo podražila. Naslednji dan pa v trgovini niso imeli več soli. Ljudje so negodovali, mejo pa je organ LM v trgovini ugotovil, da so imeli še tri vreče v zalogi. Prodajalec je sicer trdil, da so tudi te vreče prodane in da so jih kupci baje že tudi plačali.

Na Desterniku mislimo, da naj KZ oskrbuje vse stranke, ne pa samo izbranih, ki si hočejo ustvarjati zalogo.

Upravni odbor zadruge bi naj tudi poučil svoje uslužbenke, da naj s svojim načinom trgovanja ne ustvarjajo potrošniške mrzlice in da pri nas še nikdo ni trpel pomanjkanja zaradi trenutnega pomanjkanja soli.

MJ

Kako bo letos s sadno trgovino

Kljub neugodnim vremenskim razmeram se obeta letos ugodna sadna letina. Potem ko smo nekako ugnali kaparja, je letos še narava ustvarila kljub deževju potrebne pogoje, da je sadje še dočaj zadovoljivo napredovalo v rasti, posebno pa mu prijaajo zadnji sončni dnevi, ki so v zorenju tako potrebni.

Vse v redu, bi kdo dejal. Sadja bo dovolj, pridelovalec bo dobil lep izkupiček, potrošnik bo prišel po primerni ceni do sadja in vsi bomo, kar se tega tiče, zelo zadovoljni. Toda tu je še en faktor, tu je posrednik, tu je trgovina.

Cirkulane baje sadja ne kupuje, ker ga nima komu prodati, razen tega je onemogočen prevoz zaradi tega, ker je zaprt most na Borlu. »Davek bi moral plačati,« je dejal tov. Rihtarič, »pa še tega edinega svojega pridelka ne morem spraviti v denar.«

Skozi glavo so mi šli sestavki naših kmetijskih strokovnjakov, ki so v preteklih letih in mesecih porabili nemalo črnih in časa, da bi s pomočjo našega lista pridobili čimveč sadjarjev za načrtno borbo proti kaparju, za obnovo sadovnjakov in za urejanje novih. Pomislil sem na uspehe in še bolj na neuspehe tistih, ki so se trudili s kampanjo proti alkoholizmu in n. t. i., ki so dopovedovali koristnost sadnih sokov, suhaga in seveda tudi svežega sadja.

Naš znanec iz Cirkulan še ni dobro zaprl vrat, ko smo klicali podjetje »Kmetovalec«, da bi poizvedeli, kako stoji trenutno s sadno trgovino in kakšne so njene bližnje perspektive.

Ko smo razložili našo željo, nam je tovariš komercialni tega podjetja pojasnil, da je trenutno s sadno trgovino res slabo, da še ni tržišča, da pa njihovo podjetje kljub temu odkupuje jabolka treh ranlih sort seveda samo kvalitetna in jih plačuje po 10 do 12 din kilogram, čeprav še samo ne ve kam z njimi.

Na našo pripombo glede prevelike razlike v ceni od 10 (nakupna) do 30 ali 40 din za kilogram kakor prodajajo jabolka v potrošniških središčih (po 25 din so celo na ptujskem trgu), je tov. komercialni zatrjeval, da o prodajnih cenah odloča maloprodajna mreža in da tej »Kmetovalec« odstopa je-

potrošnik pa mora blago drago plačati. Vedno smo tudi govorili o izvozu sadja. Strokovnjaki zatrjujejo, da bo letos na področju ptujskega okraja precej takšnega sadja. Dejstvo pa je, da tudi to vprašanje še ni rešeno, kljub temu da je sadni kampanja tako rekoč pred vrati.

Zdi se da je tudi v tem primeru prišla do izraza slabost naše trgovine v njeni težnji, da bi s čim manjšim prometom čimveč zaslužila.

KDO BO TOREJ REŠIL VPRAŠANJE SADNE TRGOVINE?

Ni težko ugotoviti, da s sadjem v sadni trgovini ni nikdo, z izjemo maloprodajne trgovske mreže zadovoljen. Proizvajalec robo težko spravi v denar in ni zadovoljen s ceno.

IZ SLOVENJE VASI

S pantakanom nad čebelo,

ki so bile pripeljane na jesensko pašo

Kot vsako leto, pomeni tudi letošnje cvetoča adja za čebelarje zadnje možnost paše, zato si vsako jesen čebelarji pomagajo s premesitvijo svojih čebel v kraje, kjer je več ajde. S tem namenom je pripeljala v Slovenjo vas k Škofiču svojih 74 panjev čebel Justina Slekovc iz Maribora in v dobri veri, da s svojimi čebelami ne bo posegla v interese domačih čebelarjev. Namesto koristi pa je s to premesitvijo utrpela najmanj 800.000 din škode. V noč med 22. in 23. avgustom t. l. je nekdo potresel čebelnjak s pantakanom in s tem povzročil pogin večine čebel. V Slovenji vasi so začeli ljudje ugibati, kdo bi mogel biti v njihovi vasi Slekovčev, tako nevoščljiv medu. Za storilce so se začeli zanimati tudi organi Tajništva za notranje zadeve v Ptuj. Po nekaj dnevih temeljitega poizvedovanja je uspelo izslediti Jožeta Zunkoviča in Ivana Pale iz Zlatoličja, ki sta osumljena tega škodljivega početja in se bosta zaradi njega zagovarjala pred sodiščem.

URADNI LIST

Št. 38 — 24. avgusta 1955

450. Odlok o poskusni proizvodnji gospodarskih organizacij — 685.

451. Odločba o dopolnitvi odločbe o stopnji šol in tečajev — 687.

452. Odredba o notranji organizaciji trgovskih podjetij in trgovcin z rednim obračunom — 690.

453. Navodilo o evidencah v trgovini z rednim obračunom — 690.

VPISOVANJE

GLASBENI ŠOLI V PTUJU

V šolskem letu 1955/56 bo na Glasbeni šoli v Ptuj možen vpis v oddelke za: klavir, violino, violončelo, kontrabas, klarinet, trobila (trobenta, rog, pozavna itd.) v oddelek za cimbane in pripravljajni oddelek.

V 1. razred klavirja in violine vpisujemo učence po dovršenem 1. in 2. razr. osnovne šole.

V 1. razr. violončela učence z dovršenem 2. ali 3. razr. osnovne šole, v oddelek za kontrabas, klarinet in trobila po dovršenem 12. letu; v oddelek za cimbane po dovršenem 5. letu in v pripravljajni oddelek učence 1. razr. osnovne šole.

Vpisovanje bo 5. in 6. septembra od 9. do 11. in od 15. do 17. ure za učence, ki so že obiskovali pri nas glasbeno šolo; 7. septembra bo ob istem času sprejem novih učencev v vse oddelke.

Vse ostale podrobnosti na oglasni deski.

Mladincem od 12. leta dalje priporočamo vpis v oddelek za trobila. Instrumenti so na razpolago!

Ravnateljstvo

Ali veste...

- da so bila prva očala napravljena leta 1280 po našem štetju;
- da so vžigalice v uporabi od leta 1832;
- da šivamo s šivalnim strojem od 1846. leta dalje;
- da je bilo leta 1800 na vsem svetu 775 milijonov prebivalcev.

Humor

NEKOČ IN SEDAJ

Oče sinu: »Glej sinko, ko sem bil v tvojih letih, nisem pohajal na plese. Večkrat sem šel brez večerje spat, pa tudi svojega avtomobila nisem imel!«

Sinko: »Najbrž bo res očka, toda poglej koliko si na boljšem, odkar imaš mene.«

V KAVARNI...

- Natarak, povejte mi, če je tale čorba kava ali je čaj?
- Po čem pa ima okus?
- Pravezprav po karbidu...
- Potem je kava, čaj ima okus po petroleju...

IZ IZKUŠENJ

Profesor: Branko, kdo je bila dekle, s katero ste se včeraj sprehajali?

Dijak: Moja sestrična.

Profesor: Zaponnite si, da dijak pete gimnazije še ne sme imeti sestrične.

IZPRED PTUJSKEGA SODIŠČA Zorec je prihajal iz Avstrije in se skrival v Ptuj

Augusta 1954 je prišel skrivoma čez mejo iz Avstrije v Ptuj Draga Zorec in se ni prijavil, čeprav se je v Ptuj več časa zadrževal pri treh družinah, ki so ga skrivale in hranile. Leta 1953 pa se je v Ptuj skrivala tudi Zorčeva sestra, ki bi morala na odslužitev trimesečne zaporne kazni zaradi neke tatvine. Stvar je prišla na dan, ko so obmejni organi prijeli Draga Zorca in 10. avgusta t. l. je bila tozadevna glavna javna razprava pred ptujskim sodiščem, ki je obsodilo ptujke krivce na 4-6-mesečne zaporne kazni.

V tej zadevi so se zagovarjali, priznali krivdo in obžalovali kaznivo dejanje Marija Belčevič, Kristine in Jožeta Tujda ter Vinko in Kristina Stefančič, vsi iz Ptuja. Marija Belčevič se je zagovarjala zaradi tega, ker je 1953 v svojem domu skrivala Zorčevu sestro, ki bi morala oditi na odslužitev trimesečne zaporne kazni, avgusta in septembra 1954 pa je sprejela v svoje stanovanje v Ptuj Draga Zorca, ki se je skrival zaradi tajnega prehoda čez mejo FLRJ iz Avstrije pred našimi oblastmi, ga skrivala in ga hranila ter mu priskrbeli tudi druga zatočišča v Ptuj, za kar je prejela od Zorca najmanj 25.000 din nagrade. Kristina Tujda, Vinko in Kristina Stefančič so v avgustu 1954 za plačilo po več dni skrivali vsak na svojem domu v Ptuj Draga Zorca, ga hranili in obveščali o njegovi varnosti tajnega zadrževanja v Ptuj Kristina Tujda in Vinko Stefančič sta septembra 1954 najela avtoprevoznika Kogovška iz Ptuja, da bi odredil Draga Zorca iz Ptuja v Maribor, od koder bi se zopet skrivoma podal čez državno mejo.

Marijo Belčevič je sodišče obsodilo na 6 mesecev zapora za pomoč Zorcu pri prehodu čez državno mejo, Kristino Tujda na 5 mesecev zapora, Jožeta Tujda na 4 mesecev zapora pogojno za 2 leti, Vinka Stefančiča na 4 mesecev zapora in Kristino Stefančič na 4 mesecev zapora. Vsi so obsojeni na plačilo stroškov kazenskega postopka in povprečnin Mariji Belčevič in Jožetu Tujdu je vračunan pripor. Marijo Belčevič je bilo tudi odvzeto dvokolo.

Pri odmeri kazni je kazenski senat uroščeval, da je šlo v tem primeru za ljudi, zaposlene v

državnih podjetjih in ustanovah, ki so pozabili na svoje državljanske dolžnosti in so podpirali ilegalca, ki je prihajal čez mejo v FLRJ z namenom, da bi organiziral ilegalne prehode čez mejo ter da so imeli od tega celo materialno korist. Kot olajševalno je upošteval senat priznanje in obžalovanje pa tudi nekatere družinske okoliščine.

Ps.

Gasilska veselica naj bo res veselica, ne pa osmeševanje gasilske službe

Kot starejši gasilec sem se že večkrat, pa tudi ob priliki donavske gasilske veselice 14. avgusta t. l. vprašal, koliko koristi in koliko škode imajo gasilska društva od tega, če ob raznih gasilskih prireditvah kažejo ljudem delovanje ekip in razpoložljivih gasilskih naprav. Vedno znova prihajam do zaključka, da bi bile lahko gasilske veselice brez nastopov z napravami, ker jih ni mogoče vzprejeti s terlovdadnimi nastopi ali z nastopi gledaliških skupin in pevskih zborov, ker se čisto zgodi, da se ob nastopu pokvari dragocena motorika in je zaradi tega potem v resni nevarnosti vsa gasilska služba dotičnega okoliša, ker motornih okvar navadno ni mogoče takoj popraviti.

Na gasilski nastop v Dornavi 14. avgusta t. l. so se pripravljala okoliška društva in med njimi tudi društvo na Polenškaku, katerega gasilska ženska skupina naj bi v Dornavi nastopila Vaša je sicer še kar dobro uspela, vendar za ceno poškodovanega agregata. Kot je bilo mogoče dognati, si je ekipe izposodila agregat brez strojnikeve vednosti in ni čudno, če je agregat odpovedal na suhi važi.

Enako neumestni se mi zdijo gasilski nastopi, na katerih ne morejo biti vsi nastopajoči enako občebleni oziroma v gasilskih uniformah. Mučen je pogled na nastopajočo nisoeno vrsto, ki ne predstavlja niti tovrstne vrste, kaj šele gasilce. Vse na reč ne enaka k nastopu pred množico, ker lahko neposredno nastop spremlja ugled gasilskega društva in znanost vseh gasilcev, ki službo so oblikovali dolga resni

in žalostni dogodki ter nesreče, zato ji je tudi neobhodno potrebno ohraniti vso resnost Gasilske naprave in orodje so predragi, da bi z njimi uganjali na nastopih razne burke z mokrimi vajami, kjer se skupine medsebojno škropijo, kvarijo objekte orodje in celo zdravje. Mislim, da se lahko v večji meri lotimo kulturnoprosvetnega dela in bo ljudem gotovo bolj ugajal na gasilski prireditvi pevski zbor gasilcev ali nastop gasilske igralske skupine, kot pa neresno prikazovanje nesreče in gasilske pomoči. Dosti lepše in koristneje bo, če bodo gasilske vaje med tednom ali v nedeljo, ko ni gasilske prireditve na tej pa naj se gasilci res razveselijo brez bojzani, da se bodo pri nastopu zmočili ali da jim bo kaj podobnega skvarilo dobro razpoloženje.

Mislim da se s temi svojimi opažanji in predlogi ne bom zameril mladim niti odraslim gasilcem in gasilcem temveč, da bodo bralci »Ptujkega tednika« imeli priliko slišati o tem tudi mnenje drugih gasilcev, ki bo lahko celo boljše od mojega.

sk

SPOROČILO

Občinski ljudski odbor Gorišnice sporoča vsem prebivalcem nove občine Gorišnica, da bodo uradni dnevi za stranke na sedežu občine Gorišnica kot na krajevem uradu v Podgorčici vsak torek sredo in petek od 8 do 12 ure predpoldne. V ostalih dnevih se stranke ne bodo sprejemale razen v najnujnejših primerih.

V občinski pisarne

Pri pospravljanju sladkorne pese ne smemo poškodovati rastlin

Ing. Egon Zorec

Sladkorna pesa dozori, ko orumenijo zunanji listi rastlin. To je v naših krajih v septembru ali prve dni oktobra.

Če smo pesjo dobro gnojili, je ta razvila globoko korenino. In v tem primeru je najvažnejše, kakor določile rastline ruvamo, da jih nepoškodovano spravimo v sladkorno tovarno. To je namreč zelo važno zaradi tega, ker začno poškodovane korenine hitro gniti.

Za ruvanje pese lahko uporabljamo dvovrzno vile ali pa ozko lopatico. Delo je precej lažje z vilami, lopatice pa imajo to prednost, da manj poškodujejo pesjo.

Najlažje gre delo pri ruvanju pose od rok, če opravljata delo dva delavca. Prvi ruje pesjo v dveh vrstah, drugi pa stresa zemljo in meče na kupe. Na

kupih zbrano pesjo je treba pomeže še do konca očistiti ter odrezati glave z listi. Ponovno poudarjam, da je tudi pri tem delu treba paziti, da ne bi rastlin poškodovali, na primer z noževo ostrino.

Pesjo pa lahko tudi izorjemo, in sicer z navadnim ali posebnim plugom. Tako izruvamo pesjo moramo prav tako očistiti kakor tisto ki jo rujemo z roko. Tudi stroj za ruvanje krompirja nam lahko služi za ruvanje sladkorne pese. V tem primeru moramo seveda izmenjati lemež in vile.

Izruvane pese ne smemo pustiti ležati na soncu, ker bi se preveč sparila, temveč jo moramo pokriti z listjem. Najbolje pa je, če jo takoj odpeljemo na prevzemno postajo.

Sadni mošt se rad kvari

Zaradi slabe predelave in nepravilne kletarske negle se vsako leto pokvarjajo zelo mnogo sadjevca. Tako gre vse delo z drugocenim sadjem vred v izgubo. Kletarska veda pa je dandanes na takšni stopnji, da je priprava zdravega in trpežnega sadjevca prav preprosta. V ta namen je treba upoštevati naslednja navodila:

1. Za predelavo sadja in vkletenje sadjevca moramo uporabljati temeljito očiščene sadne mlince, steklinice, lesene sode in zračne ter zdrave kleti (v katerih ni kisa repe, krompirja).
2. Sadje mora biti popolnoma zrelo, zdravo (izločiti je treba nagnite sode) in čisto (blatno sadje moramo oprati).
3. Zmleto sadje moramo čimprej stisniti.
4. Sladek sadjevca moramo takoj po stiskanju (prešanju) žveplati z dodatkom 10 gramov kalijevega persulfida (ena tableta) na 100 litrov. S tem pre-

prejemo delovanje vseh škodljivih drobnorazmik v moštu in da sadjevca ne porjavi.

5. Zažveplanemu moštu dodamo neposredno po stiskanju pol litra do liter razmnoženih kulturnih vinskih kvasnic na 100 litrov mošta. Vinske kvasnice pripomorejo, da mošt popolnoma prevre, zboljšajo okus in cvetlico sadjevca, ker ne tvorijo med vretjem različnih nezaželenih stranskih snovi (na primer hlapljivih estrov).
6. Vrelo posodo opremimo z vrelnimi vehami iz kamenine. S tem preprečimo stik mošta z zrakom in okužbe.
7. Da pospešimo začetek vretja, moramo doseči povečanje kletne temperature najmanj na 16 stopinj Celzija.
8. Ko sadjevca povre in se očisti ga moramo pravočasno pretočiti v lahko zažveplan sod (en žveplani trak na hektoliter posode). S em zboljšamo okus in povečamo trpežnost sadjevca. Po Slov. vestniku

Nekaj o problemih našega šolstva

Le še nekaj dni in sedaj prazne in zapuščene šolske razrede bodo zopet napolnili otroci. Velikih počitnic bo konec in za učitelstvo in učence se bo začel čas resnih skrbi. Svet za šolstvo pri OLO Ptuj (dosedanji svet za prosveto in kulturo) pa tudi v tem času velikih počitnic ni miroval, saj je na področju šolstva v ptujskem okraju toliko problemov in njegovo trenutno stanje takšno, da je potrebno neprestano misliti na to, kako bi čim prej in čim temeljiteje omogočili lažje in uspešnejše delo na vseh šolah v okraju.

V zadnjem šolskem letu je delovalo na področju tedanjega OLO Ptuj 37 osnovnih šol s 273 oddelki, na katerih je poučevalo 253 učiteljev. V vseh oddelkih je bilo vpisanih 10.050 otrok in sicer 5141 dečkov in 4909 deklic. Šolski obisk je bil povprečno 90,9 odst., najboljši v Središču (98,1 odst.) in najslabši na Ravnem vrhu (76,3 odst.) ali na splošno dober v ravninskih predelih (Ptujsko in Dravsko polje in bližnja okolica) ter slabši v Halozah in Slov. goricah.

V lanskem letu je bil dosežen najboljši šolski uspeh po vojni, in sicer je uspešno končalo razred 74,9 odst. učencev, zaostalo jih je 23,7 odst. in bilo neocenejnih 1,4 odst.

Na naših osnovnih šolah konča šolanje v osmem razredu samo povprečno 20 odstotkov učencev, dočim vsi ostali zaostanejo v nižjih razredih.

Naše osnovne šole so namenjene v zgradbah, ki so stare nad 40 let in torej že samo to dejstvo govori dovolj razločno o meri, v kateri ustrezajo svoji nameni. Toda tu je treba še upoštevati da v teh letih kaj večjega na teh zgradbah ni bilo obnovljenega in da so podi in okna v njih že skoraj popolnoma zamrle. Tak je tudi večji del inventarja. V zadnjem času so bile obnovljene edino šole v Cirkulanah, Makolah, Vidmu, delno v Stopercih in Markov-

cih ter seveda popolnoma v Cirkovčih. Z izjemo šole v zdejnje imenovanem kraju na vseh šolah primanjkuje učnih prostorov, saj jih je vseh skupaj le 219, osnovnošolskih in nižjogimnazijskih oddelkov pa je skupaj 369. Če bi torej hoteli uvesti za vse oddelke samo dopoldanski pouk kar je tako zaželeno in s pedagoškega stališča edino pravilno, bi morali imeti še 152 učilnic več, ali pa še nekaj več, ker imamo učilnice v okraju (na primer v Gorisnici), kjer se poučuje kar v treh izmenah.

Pereče pa je tudi vprašanje učitelstva. Kot smo videli iz števila oddelkov in učiteljev, primanjkuje je 45 učiteljev, če ne bi upoštevali tistih 19 učiteljev, ki so že izpolnili pogoje za upokojitve. Poseben problem pa je tudi veliko število (115) mlajšega učiteljskega kadra, kateremu bi morali nuditi veliko večjo pomoč, kakor je to bil primer do sedaj.

Tem splošnim, pa se pridru-

žuje še vrsta posameznih, specifičnih, krajevnih in drugih problemov, da naj omenimo samo vprašanje pomožnih oddelkov za tistih približno 200 zaostalih otrok v okraju, ki ne morejo zaradi pogojev, v katerih so rasi, slediti pouku v prvem normalnem razredu osnovne šole. To so otroci, ki so zaradi alkoholizma, podhranjenosti ali splošne zanemarjenosti tako daleč zaostali, da ovirajo delo v prvem razredu. V tem pogledu je prišlo do predlogov, da bi uvedli za takšne otroke posebne pripravljalne razrede, drugi pa so mnenja, da bi delo teh razredov naj opraviš vrtilci, katerih število bi morali seveda povečati.

Drug takšen problem so šolski odbori. Ti v nekaterih krajih ne morejo iz različnih vzrokov izpolnjevati svojih funkcij in tudi v tem primeru bo potrebna pomoč okrajnega sveta za šolstvo ki bo tudi okrog teh problemov našel naloge za svoje delo.

Ptujskim gasilcem ne zadoščaio samo gasilske, ampak tudi vodnoreševalne naprave

V petek, 26. avgusta t. l. zvečer ob 10. uri je odhitelo deset ptujskih gasilcev z gasilskim avtomobilom na pomoč v Slivnici, kjer je ta večer Polanski potok prestopil bregove in povzročil ogromno škodo otroškemu vrtcu v slivniškem gradu ter šoli v Slivnici, kjer je voda vdrla v spodnje prostore in otroškemu vrtcu uničila skladišče hrane. Pri slivniški šoli so pomagali ptujski gasilci pri odpravi vode izpred šolskega splotja, pa niso mogli veliko pomagati, ker je zaradi gostote vode, ki je bila polna blata in šlovice motorika kmalu odpovedala. Enako se je zgodilo tudi gasilcem iz Hoč. Pobrežja in Radvanja. Precej škode je v Framu povzročil tudi Framski potok, ki je istočasno kot Polanski potok prestopil bregove, poplavljal njive, travnike in dvorišča v Framu.

Na kraju dogodka se je pokazalo kot že marsikje, da pričakujejo vsi pomoč od gasilcev, dočim ostaja ogromna množica opazovalcev križem rok ker pridejo na kraj nesreče brez vsakih posod ali skoraj brez namena. pomagati bližnjemu v nesreči. Na primer pri slivniški šoli je ostala voda, ki bi jo bilo sicer mogoče odpraviti s podajanjem posod v verigi. V prostorih otroškega vrtca v slivniškem gradu so si prizadevali gasilci s Pobrežja iz Radvanja

VELIKE ZAHTEVE

Najemnik: »Poglejte, soba je vlažna! Gobe rastejo po stenah!«
Gospodar: »Ali mislite, da naj za tisto piškavo najemnino, ki jo vi plačujete, rastejo nageljni po stenah!«

Okrajno gledališče Ptuj Razpis abonmajev za sezono 1955-56

Okrajno gledališče Ptuj razpisuje za gledališko sezono 1955-56 tri večerne abonmaje: Premierski in dva reprizna abonmaja A in B. Abonmaji veljajo za osem dramskih del, ki bodo vzeta iz okvirnega repertoarja, objavljenega v predzadnji številki »Ptujskega tednika«. — Cena premierskega abonmaja znaša za vso sezono 480 din, cena repriznih abonmajev pa je 400 din, ki je v obeh primerih lahko plačljiva tudi v štirih obrokih. — Abonent se lahko prijavijo do 10. septembra t. l. v pisarni Okrajnega gledališča Ptuj (telefonska številka 71).

Tržne cene

v sredo, 31. avg. 1955
(za liter, kilogram ali kos)
Čebula 20-25, česen 60, luščeni fižol 35, stročji fižol 18-20, poprika 40 cvetača: 40, kumare 15-20, kumare za vlaganje 60, peteršilj 40, rdeča pesa 30, solata (endivija) 30, špinata 50, rdeče zelje 20, zelje v glavah 12-14, korenček 40, ohrovt 20, paradižnik 25-35, koruza 40, pšenica 40, oves 25, zaseka 300, mleko 25, smetana 120, sir 40-80, kokoši 400, piščanci 300 do 400, breskve 52, grozdje 50-70, hruške 25-30, jabolka 16-20, slive 30, ringlo 30, gobe 120, lisice 35, jajca 12, krompir 12, buče 10, puter 400, domači kis 25 dinarjev.

UČITELJSKE V MARIBORU

Dne 3. septembra bodo popravni izpiti za IV. letnike; — 4. septembra sprejemni in popravni sprejemni izpiti ter popravni izpiti iz jezikov in matematike za vse ostale letnike; 5. sept. popravni izpiti iz vseh ostalih predmetov za vse letnike; 6. septembra začetek rednega pouka; 8. septembra pismeni učiteljski diplomski izpiti; 11. septembra popravni učiteljski diplomski izpiti.

Ravnateljstvo

ZANIMIVOSTI IZ

PTUJSKEGA MUZEJA

NOB-zbirka ptujskega muzeja bo po temeljitem preurejenju in razširitvi ponovno odprta šele konec septembra t.l. Sprva je bilo namenjeno preurediti zbirko po načrtih arhitekta, ki jih je v ta namen že tudi pripravil, vendar je pozneje uprava muzeja od tega morala odstopiti zaradi pomanjkanja sredstev. Tako bo oddelek sedaj precej skromen po opremi, zbirka pa bo s preureditvijo mnoge pridobila. Zaradi skromnosti opreme tudi ne bo slavnostne otvoritve. Zbirka bo razširjena za en prostor.

Kogar zanimajo umetnine iz zgodnjega srednjega veka, vendar sedaj izdelane, si naj ogleda v ptujskem muzeju fragmente umetniško izdelanih rozet izpod roke tov. Gojkoviča. Obiskovalec se bo čudil natančnosti proporcij in izdelave, ki je v vsakem pogledu kos zgodnesrednjeveške umetnine. Tov. Gojkovič s temi fragmenti dopolnjuje poškodovane umetnine na ptujškogorski cerkvi.

Sredi oktobra bo odprta tudi etnografska zbirka ptujskega

muzeja. Zgodovinski predmeti bodo sicer razstavljeni v starih vitrinah, pa tudi sicer bo oprema dokaj skromna, vendar bo nova zbirka tehtno dopolnilo dosedanjih zbirk ptujskega muzeja. Skromnost tudi v tem primeru ne dopušča slavnostne otvoritve.

Letos bi naj prišlo do preureditve arheološke zbirke po načrtu tov. Perčeve, toda v prostorih, kjer naj bi to zbirko nastanili, je še vedno Potrčeva mizarska delavnica. Čas bi že bil, da bi delavnico prešli v zato primernejšo zgradbo in muzejsko stavbo prepustili izključno muzeju. Od ptujskih zanimivosti so nedvomno ravno muzeji na prvem mestu in če je tako, potem omogočimo vsaj tem polni razmah.

Pri kopanju temeljev za novi blok v Ciri-Metodovem dreveredu so našli 29 avgusta t.l. majhen, dobro ohranjen, z reliefi okrašen sarkofag iz rimskih časov. Zgodovinski predmet je bil v sredo, 31. avgusta, prenesen v ptujski muzej.

Na 28. kongresu Svetovne delavske esperantske zveze v Linzu

Nadaljevanje in konec III.

Celodnevnega izleta na Grossglockner (3798 m) se niso vsi udeležili, kajti 55 šil samo za vožnjo se je zdel mnogim visok znesek.

V kongresnih prostorih je bila tudi velika esperantska razstava, prodajale so se razne esperantske knjige, tudi »Jugoslavija in njeni narodi« ni manjkala — ter karte, katerih so se udeleženci kongresa radi posluževali in oddajali v posebni sobi na pošto. Tu so jih žigosali s posebnim žigom in bila je v ta namen izdana spominska znamka za 1 šil.

Tu pa tam smo si mimogrede ogledali polne izložbe, ki ponujajo vse mogoče, česar pa si tudi tam delovni človek ne more nabaviti po mili volji. Res so tehnični in tekstilni proizvodi cenejši kot pri nas, toda dražja je hrana, posebno sadje, saj stane kg od 8 do 12 šilingov, kar je v našem denarju 160 do 240 din. Za četrt litra mleka smo plačali 85 pfenigov ali 17 dinarjev. Za vožnjo z električno železnico se plača 1,30 šil., to je 26 din.

Pivo ima odgovarjajočo ceno, dočim je vino luksuz. Ob neki priložnosti smo se na povabilo uslužnega Holandca znašli v neki veliki kavarni, kjer smo bili prijetno presenečeni slišati melodije naših slovenskih pesni. Tudi »Marička« je tam še priljubljena. Kajpada so se naše Ptujčanke tudi malo zavrtle.

V KEMIČNI TOVARNI

Pisec tega članka si je v skupini esperantistov iz raznih držav ogledal veliko, moderno kemično tovarno v Linzu, ki stoji na površini dobrega km² in je mnogo večja od stare, ki jo je 830 bombnih napadov povsem uničilo. V tovarni je zaposlenih 2500 delavcev, ki delajo po 12 ur, naktar so prosti 24 ur. Za delo v tej tovarni dobe dnevno po pol litra mleka brezplačno. Zaradi dovršene mehanizacije je omogočeno da en človek nadzoruje delovanje 16 strojev. Varnostne naprave delujejo brezhibno in tako ne pride do nesreč. Prijazen ing. nam je tolmačil proces proizvodnje različnih kemikalij, ki se izvažajo v vse dele sveta. Prav ob našem obisku so na vrste za umetno gnojilo tiskali etikete z arabsko označbo.

POYRATEK

S tov. Jankom sva se pridružila skupini Zagrebčanov, ki je predčasno odpotovala iz Linca z namenom, da si na Dunaju ogleda znameniti Esperantski muzej. Točno ob 10.02 pridrvi brucez iz Kopenhagna, in šviga ob Donavi. Na polju je še veliko nepopravljenega in celo nepoznetega žita, kar dokazuje, da tudi Avstriji deževje ni prineslo.

V Amstettnu izstopi naša

Kinopredstave

KINO PTUJ
predvaja od 2. do 5. sept. jugoslov. film »Ešalon dr. M.«; od 6. do 8. sept. ameriški film »Slavolok zmage«; od 9. do 12. sept. švedski film »Margit«.

Prav zares, rešnica je, da sem se je tudi otepal. Grozilo me je, ali le nehahlo, da ne bi Tunika kaj shišala in zvedela, da ne bi prišla ponoči in se znašla z leščerbo med odprtimi vrati ali sredi izbe — le kam bi se skrli! Ponoči, ko sem se po takem virgelu nepogreto liče v zadnji kamri, me je vselej srečalo malo pameti: in tista troha domala otopole pameti je razprezala — tako je vsaj živel v meni — da se bo vse to s Toplečko na lepem nehalo, drugače tudi ni bilo mogoče, da je Toplečka ženska, nora, kot so pač vse ženske nore; če sva že začela, bova igro igrala — tako, kakršna je, in nekega dne tudi doigrala; vsaka red ima neke svoj konec. Da, o čem, za boga milega, bi se naj pogovarjal z njo, o ljubljenu in vseh teh ženskih trparijah? Ah, kaj se ji le vse razprava v glavi, da se ji le hoče! Obrnil sem se v zid in v trenutku zaspal. Spal sem ko kamen, vso zimo trdo in brez sna.

Ce me ne bi skrbel svet mesec dni ali tudi dva meseca, me je začel skrbeti tretji mesec. Ce mi Toplečka lep čas ni prišla do živega, je prišel dan, ko sem zazijal, ko mi ni moglo biti več vseeno. Bilo je, ko da bi se začele megle nabirati, da je potem treščilo vse se je začelo goditi in se je tudi do kraja odmotalo od svetlih okoli starega in novega leta, vse nenkrat kakor... kakor da je pač do kraja razneslo.

(Dalje prihodnjič)

SODOBNI ROMAN

NA KMETIH

IVAN POTRO

35

Mati so se, ko da bi jih Lizin obup opogumil, zagnali na voz, spustili prase iz zaboja, prevrnili kuhinjsko mizo z voza ter začeli brskati po senu. Odkrili so nekaj loncev in kuhališča. Znova je nastalo vpitje. Obrnil sem se in odšel v hlev; vsega tega nisem hotel več gledati. Tam sem sedel na jasli med krave, ki so se mi odmaknile, živina me skoraj ne pozna več — me je spreletelo »domov bo treba« — in tako sem čakal, da bo prepri končan. Končalo se je kmalu, a tako, kolikor sem lahko ujel, da so ji mati zmetali iz hrama nekaj reči, pri tem pa vpili:

»To si nisi, to! Nekradenega ni bilo nikoli nič za troho pod našo streho, hvala bogu, da tega tudi ne bo več. Jaz sem morala delati, če sem hotel, živeti, tvoj steklač pa je mislil, da se da od postavljanja in od kraje živeti. Uh, nesrečna deklina! Počakaj, s o, a so se znova spomnili na nekoj. Pa tiste nočne omarice si odvilč, da tega ne bom več gledala pri hiši!«

Vse to je bilo klozje, ki ga je Strafela takoj po ognju privlekel od nekod, najbrž od kakih pobeg-

lih ali lignanih Nemcev; nsem se zmenil od kod je; men: samemu se je zdelo dobro, da gre ta reč od hrama, samo v sramoto nam je bila, kmečki nismo za takšno. Zaslišal sem, da me je Lizika poklicala — da, ona je bila! Ze je bila tudi v hlevu, pred mano, in slišal sem jo — gledal sem v tlo, na nastij, kako je rekla, plaho, ko da bi se vnaprej bala, da jo bom zavrnil:

»Južek, vžigalnik sem ti prinesla. Strafela ima še enega, naš! Nisem se zgenil, ona pa je pristopila in mi ga potisnila v žep na suknjicu. In čakal sem, da bo do konca povedala, po kaj je prišla.

»Zavoljo prasca bi ti rekla,« je začela, »če bi nama ga vseeno dali saj imate še tri. Nekaj sem tudi jaz pomagala pri hremu.«

Zadrževala se je, da ni zajokala.

»Južek? Tudi tebi se bo kdaj hudo godilo...« Da, bilo je očito, da ne veruje v Strafelo in ne v njegovo proletarstvo, da ne bi rada podrla vseh plotov do domačega hrama! Eh — tibo zadrževalstvo me je spreletelo.

Čakala je na odgovor, da, prav-

zaprav sem bil gospodar na domačiji zdaj jaz in ta gospodar v meni se je zdaj obregnil.

»Kaj me briga praseč!«
Sestra Lizika je to razumela in tako sta potem z voznikom lovila izpuščenega prasca nekje v listnjaku in ga med cviljenjem zanesla v zaboj. Gospodar v meni ji je potem tudi odgovoril v slovo, ko je že sedla k vozniku:

»Ali ti je treba, da se ti bo hudo godilo?«
Zavekla je, zatutila, jaz pa sem poiskal vžigalnik v žepu in prijelo me je, da bi ga zagnal za njo, vendar tega nisem storil, ne zato, ker bi se mi smilila, nič mi ni bilo do nje — toda nekaj v meni je bilo, kar me je zadržalo, hvala bogu, da me je; nikdar ni dobro storiti vse, kar se ti zdi. Naj gre, naj se ne prikaže več, sem si mislil, končno tudi sreča, da smo se rešili Lizike, še bolj pa sreča, da ne bo več Strafele, ki je lahko v takih časih postal na lepem nevaren domačiji, ne samo naši, prav tako vsem drugim domačijam — nič nisi vedel, kaj je bil tak Strafela. Še zmoežen storiti! Hudica, za grunte je šlo, zato je bilo že boljše, da takšnega steklača ni bilo več na Gomili — vragše po tistem prascu, čeprav bi šla polovica kože z njim! Maščko me je skoraj strahilo, da se bo šlo kdaj vrniti, da bo začel znova rogoviliti doma in po Gomili — tole zavoljo gruntu je bilo najbolj neumnož — ali znenkrat je Lizika klozje odpeljala. Lahko sem začel misliti na oba grunta, na domačijo in

na Toplekovo, kar na lepem mi je naenkrat oboje ležalo pred nogami.

Prišli so mati na pocije, kjer sem stal, in rekli:
»Ne bi ostal doma?«
Prižgal sem si cigareto, rekel pa nič.
»Naj si vzame Toplečka hlapca.«
Vlekel sem cigareto in spuščal dim; znova nisem nič rekel.
»Kaj bi jim bil za hlapca? Sama ne morem več. Če ne bo drugače, če nečete drugače, pa naj se katera omoži.«
Bili so jezni in užaljeni, zbeli so se zame, vabili so me na domačjo.

A jaz sem se po vsem tem ta dan lahko napil — bil sem doma, mati so mi nosili piščo kakor gospodarju; pil sem pri Toplečki popoldne, zvečer pa sem se na mrtvo napil pri Ploju, kjer je vsa krčma slavlja odhodnico za Strafelom. Neva revolucija na Gomili je bila končana.

»Ej, Toplečka, zdaj se bo živel! Kaj naju briga sveti Pridi, dekline, objemj me!«
Večerj so postali hladnejši in hladnejši, kar prijelo je stisniti se k ženski. Navadil sem se nanjo, komaj in komaj sem čakal večerov, da je Tunika odcočkajla po stopnicah v hišo in da sem se lahko zrinil k Toplečki v posteljo — da sem znova in znova kakor prvokrat začutil, kako se je kot po navadi odmaknila in položila krepko levico na zglatih, da sem legel nanjo in da sem začutil, kako me je s silo — tu-

